

Резолюція
за результатами роботи
Всеукраїнського круглого столу
«Екологічні та соціально-економічні особливості управління
природними ресурсами в умовах децентралізації влади»,
присвяченого Дню землевпорядника

Учасники круглого столу на основі обговорення представлених доповідей та виступів, а також в результаті проведеної дискусії прийшли до наступних висновків та рекомендацій :

1. Недостатній вплив господарського освоєння природно-ресурсного потенціалу на темпи соціально-економічного піднесення України та окремих регіонів зумовлений відсутністю реальних прав в органів місцевого самоврядування щодо володіння, користування та розпоряджання природними благами і недосконалістю міжбюджетних відносин при перерозподілі природно-ресурсних та екологічних платежів. Ці обставини вимагають реформування системи управління природними ресурсами в напрямі її децентралізації. Вона має передбачати розширення спектра форм встановлення партнерських відносин між державою (територіальною громадою) як власником природних ресурсів та суб'єктами підприємницької діяльності. Закон України «Про державно-приватне партнерство» № 2404-VI від 1 липня 2010 року дає змогу реалізовувати партнерські відносини між публічним та приватним секторами.

2. Потрібно розширити перелік видів природоексплуатаційної та природоохоронної діяльності, на які можуть поширюватися угоди публічно-приватного партнерства з внесенням відповідних змін у *Закони України «Про державно-приватне партнерство» та «Про концесії»*. А ще слід регламентувати форми публічно-приватного партнерства, які можуть використовуватися при експлуатації складових природно-ресурсного потенціалу – кластери, концесії, холдинги, консорціуми, асоціації, угоди про розподіл продукції.

3. Потрібно нормативно закріпити обов'язковість реінвестування у розширене відтворення природно-ресурсного потенціалу в обов'язковому порядку фінансових ресурсів, отриманих в результаті надходження коштів від суб'єктів підприємницької діяльності внаслідок використання ними на тимчасовій основі природних та природно-господарських активів, продажу облігацій місцевої позики та іпотечного кредитування під заставу природних та природно-господарських активів.

4. Децентралізація управління природними ресурсами повинна супроводжуватися зміною співвідношень у перерозподілі зборів за спеціальне використання природних ресурсів та екологічних податків за забруднення навколишнього природного середовища в сторону збільшення частки відрахувань в загальний та спеціальний фонди бюджетів місцевого самоврядування. Крім того, слід сприяти створенню фінансової основи територіального розвитку, удосконалити нормативно-правову базу використання природних та природно-господарських активів як застави для залучення додаткових фінансових ресурсів через їх сек'юритизацію.

5. Реформування системи управління природними ресурсами в сторону її децентралізації має відповідати моделі управління природокористуванням, що домінує в європейських країнах. Це необхідно для прискорення імплементації природоохоронних та природоресурсних директив ЄС.

6. Участь громад в управлінні лісовими ресурсами має бути розширеною. На сільських депресивних територіях, особливо у лісистих районах, необхідно забезпечити раціональніше використання відходів лісосічного виробництва та неліквідної деревини.

7. Процес децентралізації водогосподарського комплексу повинен бути спрямований на посилення бюджетно-фінансового забезпечення басейнових водогосподарських управлінь та їх адміністративного об'єднання з облводгоспами. На сьогодні ці структурні елементи системи управління водним господарством дублюють функції один одного.

8. Потребують налагодження партнерські відносини муніципалітетів з суб'єктами підприємницької діяльності щодо використання водних та водогосподарських об'єктів, удосконалення системи стягнення орендної плати за користування водними об'єктами місцевого значення в бік збільшення нормативів плати.

9. Процес децентралізації не повинен стосуватися окремих аспектів сфери поводження з небезпечними відходами. Щодо дозвільної системи для відходів I–III класу небезпеки питання має вирішуватися на обласному рівні, а IV класу небезпеки – на місцевому. Це пов'язано, в першу чергу, з дефіцитом кваліфікованих кадрів та необхідністю забезпечення комплексного підходу до вирішення питання поводження з відходами.

10. Обмеження «земельної» юрисдикції органів місцевого самоврядування лише межами населених пунктів невиправдано ускладнює розвиток населених пунктів, зменшує матеріальну основу місцевого самоврядування. До того ж, це не узгоджується з одним із основних принципів демократичного суспільства, який визнаний у світі – принципом повсюдності місцевого самоврядування. Зважаючи на це, існує нагальна необхідність у прийнятті проекту Закону "Про деякі заходи щодо посилення ролі територіальних громад в управлінні земельними ресурсами" (№1159 від 02.12.2014), який дозволить істотно зміцнити матеріальну і фінансову основу місцевого самоврядування.